

7 „REPRIZE“ DIN

Povestea boxului românesc

În seara zilei de 11 martie 1895, sala Teatrului de varietăți din Iași se dovedise încăpătoare pentru cei doi dornici să vadă spectacolul anuntat de trupa italienilor Gugliardi și Luzzato. Cite neamurile minunată nu li s-au înfățișat atunci pe scenă! Dar dintre toate, nimic nu li-a rămas mai mult decât „închiderea de lupte (ale) anticilor gladiatori și pugilatori”.

Și totuși, pentru seșeni, lupta cu pumnii nu putea constitui o noutate; poate, cel mult, stilul ei... antic! Chiar măritul lor domn, enciclopedicul cărturar Dimitrie Cantemir, descriind cu un veac mai înainte „năvălurile moldovenilor”, afirma că foloseau pumnii pentru a „astupa gura semeașă a potrivnicului”.

Dar nici spectacolul oferit de Gugliardi și Luzzato, și nici „năvălurile moldovenilor”, nu însemnau box. De altfel, nici măcar cuvântul nu fusese pronunțat. O va face pentru prima dată...

PELEGRINUL

TRANSILVAN

Îl chema în realitate Ion Codru Drăgușanu, dar chiar el însuși își spusese „Pelegriul transilvan” în titlul a ceea ce, epistole scrise dentiere străine unu amic în patrie, de la anul 1835 până la închisoarea 1848. Ajuns la Londra în 1840, călătorește prin țările altele și celebre „Box-Hall”. Acolo, o specie de gladiatori angli se luptau cu pumnii, față în față, singurându-se a se lovi peste nas și în foale. Sentimental, I. Codru Drăgușanu a preferat să părăsească „Box-Hall”-ul. Cronicer constănțean, notează însă că „angliilor li place astfel de luptă barbară și baț din miini, ba încă se rămasese pentru luptătorii de predilecție”. Deci, în terminologia de azi: aplauze și Prono-box!

CÎND PUBLICUL

VREA

„SPECTACOL”

La începutul acestui secol, mulți dintre studenții români aflați la Paris, iau contact cu boxul. Unul dintre ei, Mihail Condruș, intrând într-o zi din curiozitate în sala „Maidrot” (unde se antrenau George Carpenter și Harry Lewis), a atras atenția prin statură sa și s-a văzut... pus la încercare. După trei luni de zile, se trăgea sub pumnii mei cel mai consacrat profesionist. La 82 kg., mă comportam ca un cocoș și loveam năpraznie. Condruș n-a acceptat să devină profesionist dar, în timpul vacanțelor, pleca în sudul Franței, făcând turnee de propagandă pugilistică împreună cu un alt student român, Niculescu Iancu. Aceasta boxa și el sub diferite pseudonime: Gomez, Vancouwer etc., pe care le „împrumuta” Condruș cînd adversarii se anunțau prea puternici pentru Iancu. Publicul de acum o jumătate de veac nu se mulțumea însă cu meciuri „obșnuite”, dorind spectacole deosebite de coridă, cu singe, dinți ruși etc. Pentru a-și satisface pe spectatori, se apela atunci la talentele acestor țări ale buciatului care îi însoțea, un oarecare Bonall.

Acesta, „luc în gură o bucă-fică de carmin învelit în folie de figare și un câiel de usturoi”. La primul pumn mai serios, Bonall spărgea cu dinții „pila” și... singele se revărsa sîroale. La a doua lovitură, căteful de usturoi îi sărea la distanță din gură, pentru ca pu-

țin după aceea, candidul Bonall să se întindă la pămînt, k.o.”

Lasind la o parte „regia” unor asemenea turnee, trebuie însă săgătat că același Niculescu Iancu a fost organizatorul primelor demonstrații de box susținute de irlandezul O'Mara, francezul Martin, negrul Bill Kid Gordon etc. în București, primul an al noului secol. Iar Mihail Condruș a fost primul antrenor-voluntar al primei grupări pugilistice din Capitală, „Boxing-Club” (1920).

PRIMELE

CAMPIONATE

NAȚIONALE

„Hotărât lucru — scrie „E-coul sportiv”, comentind pri-

tiul la semitimplocie i-a revenit așteptat, lui Chiriță Dan, desti adversarul său, Vasile Badu, a arătat „o știință strălucită” în lupta de aproape. La mijloc, Dumitrescu-Virtje a cîștigat titlul „fără adversar, Constantin Vilsan fiind bolnav”. De remarcat că în semifinale, Dumitrescu-Virtje „administrase” singurului boxer provincial, orădeanul Vasilescu, un k.o. de... 3 minute! La semigrea, finala a opus lui Dumitru Teică pe Vasilescu. „Cel doi adversari înflegindu-se probabil înainte de partidă” au făcut dovada unei „lipse de combativitate jignitoare pentru public”. Jurul avertizindu-l, „Vasilescu, ofensat de aceste observații, abandonă. Meciul neputîndu-se termina, nu va exista campion.” Și totuși, ulterior, dacă nu federația, cel puțin ziaristii îl vor considera campion pe Teică. La categoria grea n-au fost „partanți”.

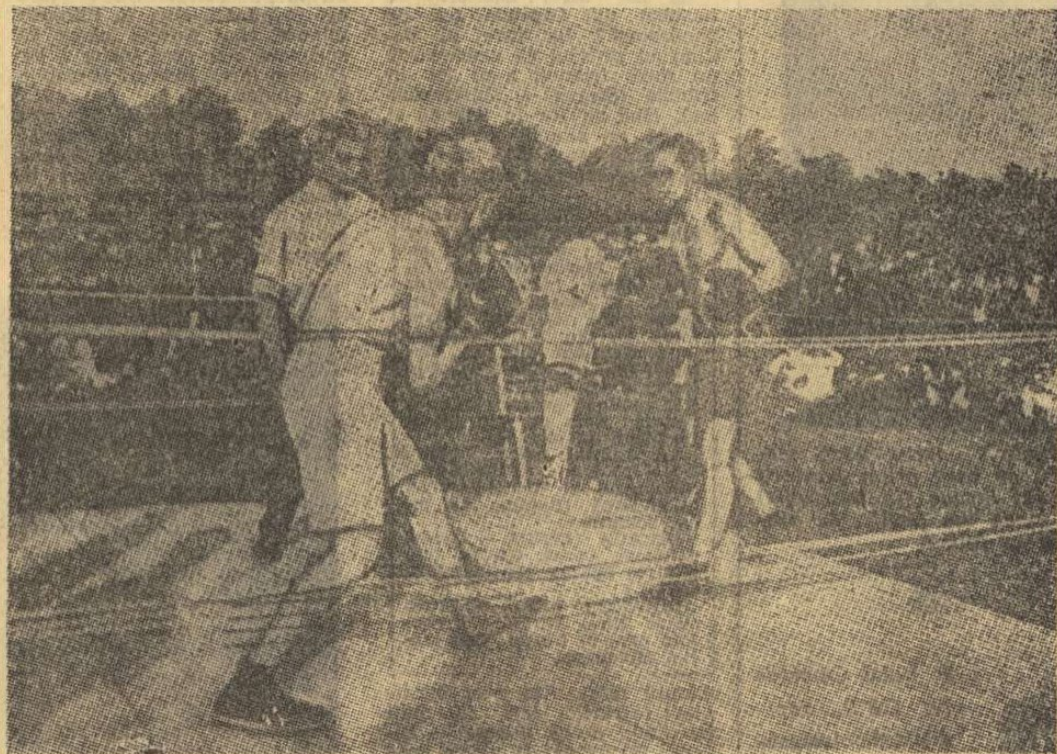
telor naționale, care de fapt se disputase în 1923 (în 1924 nici nu s-au disputat decât campionate regionale)! Un singur „provocat” nu s-a prezentat: Dumitrescu-Virtje. Interesant este însă că refuzul lui de a răspunde pe ring, la data fixată, provocării lui Umberto Lancia, a primit și o sancțiune oficială, Comisia centrală suspendându-l pe 3 luni.

EPOCA

ROMANTICĂ

IA SFÎRȘIT!

În perioada 1925-1926 duelul dintre adepții amatorismului „pur” și cei ai oficializării profesionismului în box, la ambele. Prima confirmare oficială a existenței profesionismului în boxul nostru este dată ca

Un meci de exhibiție între Drăgușanu (stînga) și Berceanu

O GALĂ

IN PROVINCIE

Numeroase orase provinciale (Cluj, Constanța, Galați, Brăila, Oradea, Ploiești, Târgușor etc.) încep să găzduiască meci de box, la care sînt invitați și boxeri străini, de ale căror titluri nu garantăm însă!... Să ne oprim pentru o seară — 10 februarie 1924 — în sala „Belle Vue” din Craiova, unde erau programate 3 „mari meciuri” cu 3 campioni străini și 3 „strălucite boxeri români”. În prima întâlnire, C. Vilsan îl învinge la puncte pe maghiarul H. Mazteka, care „la cea mai mică amenințare a adversarului ecogra arena de 10 ori, așa că Vilsan care sta numai la mijlocul ringului, nu avea altceva de făcut decît să-l înțimpece cu knock-uri, zăpăcindu-l, întotdeauna ca (pe) un cal priponeat la un fîrșu”. În al doilea meci, campionul austriac K. Tomatzky este învins prin k.o. în numai 40 de secunde de C. Dielari. În ultima întâlnire, campionul german H. Schmitt, pornind hotărît „a atac, dar D. Teică îl aplică o lovitură grozavă în abdomen, trimîndu-l în frînghii”. Îndemnat de arbitru, englezul Lingdon și de antrenorul Petre Alexandrescu, membru al Jurului, Teică își lovește în continuare adversarul. Publicul protestează. „Dl. Alexandrescu se ridică în picioare (și) vorbește publicului că deoarece arbitru aprobă aceste procedee, publicul, care nu cunoaște boxul, nu trebuie să se amestece.”

„DEFI” — URILE

DE ODINIOARĂ...

Era în tradiția acelor ani ca, fie prin intermediul presei, boxerii să-și adreseze „defi”-uri, a căror refuzare păta onoarea celui în cauză! Aceste „provocări” publice cuprindeau o abundență de superlativ la adresa adversarilor, amintind de ceremonioasele salutare pe care le schimbau cavalerii medievali înaintea turnirului. Cel mai celebru „defi” colectiv a fost cel adresat de boxerii de la „Rom-comit” celor de la „Tir”, care l-au primit multumind pentru onoarea făcută!

Gala a avut loc la 27 septembrie 1924 și a trezit atîta interes încît a fost confundat ulterior cu... prima ediție a campiona-

urmare a întâlnirii pe care Dumitru Teică a susținut-o la 15 noiembrie 1924, la circuit „Sido-Il”, cu luptătorul profesional Vitorio Equatore, fost partener de antrenament al campionului european de categorie grea, boxerul italian Emilio Spalla. Victoria revenise lui Teică, deși acesta a suportat handicapul a „30 kg greutate, un cap înalt, meci pe 10 cm alonja”. Succesul lui Teică a bucurat pe toți iubitorii sportului cu mînuși, dar înțînirea disputată „într-un țare de o singură frînghie prinsă de patru bete virute pe care le țineau cu picioarele patru oameni de serviciu”, călca vîdit legile amatorismului. Comisia centrală îl declară profesionist pe cel învins. La 1 martie 1925 se pun „bazele primului cerc al boxierilor profesioniști”, iar în anul următor, la 22 martie 1926, la oficială naștere Federația română de box. Din acest moment, pugilismul autohton va avea două foruri de conducere: Comisia centrală de box — pentru amatori, și F.R.B. — pentru profesioniști. Din 1930 cele două organisme se unesc sub denumirea de Federațiunea română de box. Începe o altă epocă din istoria boxului românesc. Cea romantică luase mult sfîrșit... Dorin ȘTEFLEA

AVANCRONICĂ... EDITORIALĂ

Luna octombrie a fost destul de darnică cu iubitorii cărții sportive. Au văzut lumina tiparului „Sighisoara”, un interesant și instructiv ghid turistic. Și enumerările ar putea continua. Penultima lună a anului ne rezervă și ea câteva lucrări interesante. Vom începe, firește, tot cu iubitorii fotbalului. Pentru profesorii de educație fizică și antrenorii la apărut: „Educația fizică în liceu” de GH. MITRA și AL. MOGOS, iar amatoriilor de automobilism și turismilor PETRE CRISTEA a prezentat: „Arta de a con-

duce automobilul” iar E. GIURGIU a pregătit, în limbile română și germană, „Sighisoara”, un interesant și instructiv ghid turistic. Și enumerările ar putea continua. Penultima lună a anului ne rezervă și ea câteva lucrări interesante. Vom începe, firește, tot cu iubitorii fotbalului. Pentru profesorii de educație fizică și antrenorii la apărut: „Educația fizică în liceu” de GH. MITRA și AL. MOGOS, iar amatoriilor de automobilism și turismilor PETRE CRISTEA a prezentat: „Arta de a con-

Cronica sferturilor de veac

...Cînd bunicii făceau sport!

OCTOMBRIE

venit lui I. Schöning. („Adevărul” din 4 și 19 octombrie 1895).

1870 UN CONCURS ORIGINAL! — Ziarul „Românul” din 14 Brumărel (octombrie) ne oferă câteva amănunte despre „concursul de pluguri al județului Ilfov” care a avut loc cu prilejul serbării de sfîrșit de an a Școlii de agricultură și silvicultură de la Herăstrău.

„Concurenții, cu vitele înjugate și cu plugurile gata de a pătrunde în brazdă, astoptau cu nerăbdare să intre în luptă. În sfîrșit prin trompetă s-a dat semnalul plecării. Spectacolul era admirabil: deodată cîmpia a fost inundată de acești bravi luptători. Publicul era transportat vînd pe bravi noștri țărani cu brațele lor vînsoase că, neobosiți de stîta muncă, vin cu toată plăcerea ca să se lupte între dînșii”. Învîingătorii au defilat „cu muzica în frunte”!

PE VELODROMUL PU-CHER, au avut loc la 1 octombrie „mari alergări de biciclete” — și pedestre.

1895 deosebită atenție a fost urmărită cursa de biciclete („roate înalte”), care „fîind pînă acum unică în felul ei, a plăcut foarte mult numerosului public aflat prezent”.

Dar și mai mult entuziasm a trezit înțrecerea de tandemuri și triplete. „Această cursă fîind una din cele mai grele și mai periculoase a reușit pe deplin cu tot pericolul în care se aflau curajoșii conducători ai tripleteului la viraje”.

În duminica următoare, imaginația organizatorilor a programat și „alergări de biciclete cu mers îndărăt și cu obstacole”: Ori cit de surprinși ați fi, n-au lipsit „partanții”! Victoria în ambele curse a re-

1920 NECAZUL LUI MĂRĂSCU! În „Cupa Tenis Club” la rugby, „Stadiul (Român) pus în esec, nu a putut să înălture meciul nul cu un Sport Studentesc descompletat. Bleful Mărăscu (nn.: căpitanul „stadistilor”) necăjit, protesta neînțelegînd un lucru foarte simplu și anume: că Stadiul nu cunoștea destul jocul ca să se reculeagă și să pună puțină ordine în țeslurile dezordonate ale Sportului care, intenționa să nu, sabota partida. (...) Printre rîndurile rîrite ale studenților s-au detașat în special (Octav) Luchide, Teodorescu, (M.) Ghermănescu și K. Dumitrescu, dar valul este vorba de o echipă de asociație”!

(„Viața sportivă” nr. 1-2 din 1920)

1945 „CAMPIONATUL BUCUREȘTIULUI ÎNCEPE”, dur multe amăniri, azi după amiază (na.: 13 octombrie 1945). Începe campionatul celor 8 echipe, încontestabil cele mai bune ale Capitalei, înț-o categorii (nn.: „onoare”) care amintesc de vremurile romantice ale fotbalului bucureștean. Astfel anunță „Sportul popular” din 13 octombrie 1945 debutul prim-mari competiții fotbalistice, bucureștene de după 23 August 1944.

În prima etapă, Universitatea București (fostul Sportul Studentesc), „a făcut un joc de clasă primărie și... Sparta a învins cu 6-1 (4-0)”, dînd astfel ocazie lui Gică Popescu să devină „regele golurilor”, datorită celor 4 puncte marcate în prima etapă! (Citate din „Sportul popular”, din 14 și 16 octombrie 1945).

CONSTRUCȚII SPORTIVE

Acum cîțiva ani, într-un almanah „Scinteia”, Ascanio Damian, renumit ca arhitect și în tinerete consacrat jucător de rugby, alegea dintre construcțiile lumii pe cele mai importante. Între ele era amintit și loc de cinste, prin proximitatea și stil, complexul olimpic de la Tokio.

Stadioanele secolului nostru au fost numite încă mai de mult de către scriitorul Emilian Botea, în revista „BOABE DE GRUI”, temple moderne, în care credincioșii — milioane — se roagă zeilor sportului.

Aceste temple sînt diferite, după zeul cărui fi sunt închinete. În anticitate în Elada, la Olimpia și Delphi, se desfășurau cu ritualuri și tradiții de secole. Jocurile în cinstea lui Zeus și Apollo.

Imperiul roman, mare prîntindere, fast și glorie, denaturează Jocurile, spiritul lor olimpic, dar crește urias numărul spectatorilor în arenă. (Colosseum sec. I e.n., 80-100.000. Circus Maximus, timpul lui Nero 200-300.000).

În timpurile moderne, zeul zeilor sportivi fîind, firește, fotbalul, lui i s-au ridicat cele mai mari temple. Cel mai vast și adorat, Maracana (Rio de Janeiro, 190.000 de locuri).

Îl urmează, ca număr de spectatori, două stadioane: Glasgow (Scoția) pentru fotbal și rugby (împăcare între cele două mingi de forme diferite) și Bernabeu (Spania). Primul, cu 150.000 de locuri. Cel de al doilea, cu 120.000.

Dar nu numai fotbalul sau rugbyul pot fi privite și admirate de 100.000 de spectatori. Darnicele săptămîni atletice ale Jocurilor Olimpice string fremătător spectatorii unui întreg oraș modern de 100.000 de oameni.

Și acum un popas în lumea sporturilor de lîrnă. La Hol-

menkolen, în Norvegia, concursurile de sărituri la trambulină, pot fi urmărite de 40.000 de spectatori în tribune. Pînă acum, vedeți am fost în aer liber, cum se spune puțin cam impropriu, pe stadioane și într-o tribună de sărituri. Să pășim uuluiți, în marea sală

de la Houston oraș consacrat în lumea modernă a științelor. De ce uuluiți? — veți spune. Pentru că această sală nu seamănă nici cu Madison Square Garden (30.000 de locuri), nici cu Innsbruck, Dortmund, Grenoble (fiecare cam 20.000 locuri). Ea are capacitatea tuturor acestor săli la un loc, 66.000 de locuri!

Dar, poate sînteți un pasio-

nat al înotului și vreți ca mulți spectatori ca și dv., să fie adunați în același timp în tribuna. În acest caz trebuie să mergeți la Tokio. Aici, în bazinele olimpice, pot urmări întrecerile 12-15.000 de spectatori.

Ne-a mai rămas un sport drag, care din cauza spațiului prea restrîns și a mingii sale mici, nu poate fi urmărit în marile stadioane. Este vorba de tenis și bîcînțele, de Wimbledon. Aici sînt două terenuri centrale, din care unul cu 15.000 de locuri, 16 terenuri cu zgură și 6 cu bitum. Recordul de spectatori la concursurile din anul 1967 (a 81-a ediție) a fost de 301.500 persoane.

Fiecare ca pe glob sînt zeci de stadioane interesante, pitorești, celebre prin numele și tradiția lor. Noi nu le-am prezentat decât pe cele care sînt recent acordate, ca număr de spectatori pentru sportul lor specific.

VIRGIL LUDU

IN LIBRĂRII:

„50 DE ANI DE SPORT LA I.M.F. BUCUREȘTI”

50 de ani de sport la I.M.F. BUCUREȘTI

gată de activitatea sportivă a studenților în medicină. Lucrarea în discuție este jalonată de-a lungul a 5 capitole — „Relațiile dintre cadrele medicale și educația fizică”, „Educația fizică și sportul înainte de 23 August 1944”, „Activitatea sportivă la Facultatea de medicină după 23 August 1944”, „Educația fizică și sportul în Institutul de medicină și farmacie (1948-1970)”, „Activitatea secțiilor de ramuri de sport” — beneficiind de o atenție cercetare și de un condei reporteresc neașteptat de alert.

Continutul monografiei nu se oprește doar la datele activităților sportive propriu-zise, gîzduită în săli sau pe stadioane, intenția autorilor — realizată cu prisosință — fîind aceea de a prezenta aspectele acestei activități în peisajul multilelor preocupări profesionale ale Institutului, în legătură cu sportul pe care cadrele formate la „Medicina” l-au adus, de-a lungul a 50 de ani, la dezvoltarea sportului românesc.

În rezumat, o lucrare serioasă și utilă, fericită înecunare a unor meticuloase strădăni, fragment de reală importanță pentru o eventuală — și, vai, atît de mult așteptată! — istorie a sportului românesc.

REF.

Un gest și o fotografie!

Am primit la redacție o scrisoare. Căutînd printre amintirile sale sportive, semnatarul ei, antrenorul de atletism Virgil Ștefănescu din Rădăuți, a găsit fotografia pe care o publicăm alăturat și care îi fusese dăruită cu mulți ani în urmă de antrenorul de box GH. Florea. „Dar din dar, se face răi”, spune o zicală și tov. V. Ștefănescu o concretizează dăruind cu plăcere această fotografie Muzeului național al sportului.

În centrul fotografiei de acum peste trei decenii, celebrul Goga Mitu, mai întîi „fenomen” al bîlciurilor, iar mai tîrziu candidat la greua carieră de boxer profesionist. Nu a reușit niciodată să obțină o performanță de răsunet, murind la puțin timp după apariția sa pe ring, dar numele său devenise cunoscut tuturor datorită staturii sale de veritabil uriaș. Pentru a vă convinge, priviți-l pe boxerul din stînga sa care, pentru a-... ajunge, s-a suit pe un gard. Și el nu-i altul decît fostul campion profesionist la toate categoriile, Moți Spakov! În schimb, Nelu Oprescu și Dinu Mihail, nu-i ajungeau nici măcar pînă la umăr celui care era într-adevăr, un... Goga — Mite om!

GEORGE MANOLESCU, CRAIOVA. O epigramă, pe marginea mult comentatului gol înscris de Rapid, în meciul cu Universitatea Craiova.

Deși sînt meciul cu Juventus S-a făcut Rapidul planul. Dacă nu au mers „baleții”, A mers bine-n schimb...

Cîmpeanu!

GEORGHE LUPEA, BUCUREȘTI. Rapid și Progresul, s-au chinat în cuplul de 24 de ori. De 10 ori meciurile s-au încheiat la egalitate, de 8 ori a cîștigat Rapidul și de 6 ori Progresul. Cele mai categorice victorii: Rapid — Progresul 5-0 (1925-1926). Progresul — Rapid 3-0 (1928-29). Dinamo și Steaua s-au înțînuit de mai multe ori. De 44 de ori 15 partide s-au terminat la egalitate, 17 au fost cîștigate de Dinamo, iar 12 de Steaua. Scorerile cele mai cate-

gorice: Dinamo — Steaua 6-2 (1930). Steaua — Dinamo, 4-1 (1930). În campionatul trecut: în tur: 3-2 pentru Dinamo. În retur: 1-0 pentru... Steaua.

MARCEL POP, BUSTENI. Jucînd cu Liverpool, în cadrul Cupei campionilor europeni (Liverpool era atunci campion Angliei), Petrești a pierdut cu 2-0 primul meci, sustinut în deplasare. La Ploiești, însă, Petrești a reușit să câștige, cîștigînd cu 3-1 (în acea perioadă, în C.C.E. nu era în vigoare regula dublării golurilor înscris pe teren străin, în caz de egalitate de puncte și de gol-averă). Scorul general fîind 3-3, s-a jucat un al treilea meci, care a fost cîștigat de Liverpool cu 2-0. Poate că ne prilejuiește și Dinamo un al treilea meci cu Liverpool... Sau, și mai bine, poate că ne... scuteste de el, re-luînd diferența necesară. Desigur, nu e chiar atît de simplu, dar la fotbal ai dreptul să sperî pînă în minutul 90!

GEORGHE ȘMINTINA, CRAIOVA. Va rog să mă lertați, în

cazul cînd n-am reușit să delușesc exact numele dv., Să știți însă că simțind că este mincarea mea preferată! În scrisoare, ridicăți problema arbitrajului. Au ridicat-o mulți cititori, după fiecare partidă de fotbal și dîmînă cî trece. C-e v-aș putea răspunde, dv. și aliora? Arbitru și suveran în timpul jocului, iar federația, la rîndul ei, e... suverană după aceea, luînd măsuri de

sancționare a arbitrilor care au comis greșeli grave. În nici un caz, însă, nu poate fi vorba de o decizie de rejucare a unui meci. Acceptîndu-se o astfel de idee, ar însemna ca rezultatul fiecărui partidă să stea sub semnul întrebării, învîingător avînd totdeauna ceva de obiectat. În urmă cu ani, s-a ajuns la o asemenea soluție, dar, evident, ea a constituit o greșală. Fîlndă sinteti craiovean, v-aș putea da un caz în care echipa din orasul dv. a cîștigat datorită unei fîgrante greșeli de arbitru. V-a amintit de meciul Universitatea — Steaua, în care Obtenenco a înscris golul victoriei cu... mina?

Nu există, de altfel, echipă care să nu fi fost, cînd beneficiara unei greșeli de arbitru, cînd victima ei credeți că am putea renunța la arbitru? Să încercăm și soluția aceasta!

ADRIAN METCALU, PLOIEȘTI. Corvinul (Metalul) Hunedoara a jucat în divizia A, în anul 1934, cîndu-se pe locuri 11 din 14 echipe. Apărîndu-se, însă, că salvarea ei de la retrogradare nu s-a produs în

condiții absolut corecte, echipa a fost sancționată, fîind trecută în divizia B. Formația din Hunedoara a realizat în acel campionat cîteva performanțe remarcabile: 2-1 cu C.C.A. (! !), 3-1 cu Petrolul, 5-0 cu Jiul...

PAUL DULCE, BUCUREȘTI. Joe Louis a avut cea mai lungă „domnie”. El a fost campion mondial la toate categoriile, timp

de 12 ani (1937-1949). Întrîncegarea prin K.O. suferită în fața lui Max Baerling s-a produs înainte ca Joe Louis să cucerească titlul suprem. De asemenea, un alt egipet prin K.O., într-un meci cu Rocky Marciano, aparține unei perioade (1951), cînd Joe Louis îmbătrînit, încerca să revină în ringul de care se despărțise cu doi ani în urmă.

Ilustrații: N. CLAUDIU